

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.3.2010
COM(2010)127 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Πολιτικό πλαίσιο της ΕΕ για την παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες προς
αντιμετώπιση της πρόκλησης της επισιτιστικής ασφάλειας**

SEC(2010)379

1. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κατά τα πρόσφατα χρόνια, η πείνα και ο υποσιτισμός έχουν αυξηθεί. Το 2010, περισσότερο από ένα δισεκατ. άτομα θεωρείται ότι αντιμετωπίζουν επισιτιστική ανασφάλεια. Η ανασφάλεια αυτή επηρεάζει την ανάπτυξη του ανθρώπου, την κοινωνική και πολιτική σταθερότητα και την πρόοδο προς την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (ΑΣΧ). Τα επισφαλής ιδίως κράτη αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα για την επίτευξη του ΑΣΧ 1 – που είναι η εκρίζωση της άκρας φτώχειας και της πείνας.

Η απότομη αύξηση των τιμών των τροφίμων στην παγκόσμια αγορά το 2007-2008 κατέστησε υποχρεωτική την αναθεώρηση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας. Η ειδική ομάδα ανωτάτου επιπέδου (HLTF) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για την κρίση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας συστάθηκε για να ενισχύσει τη συνεργασία στο πλαίσιο του ΟΗΕ. Προωθήθηκε η παγκόσμια εταιρική σχέση για τη γεωργία, την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή (GPAFSN). Οι δε αρχηγοί της ομάδας G8 συμφώνησαν κατά τη Διάσκεψη Κορυφής της Άκουιλα το 2009, σχετικά με μία γενική ημερήσια διάταξη για την επισιτιστική ασφάλεια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αντέδρασε στις όλο και μεγαλύτερες προκλήσεις της επισιτιστικής ασφάλειας με μία επιπλέον «διευκόλυνση» ενός δισεκατομμυρίου ευρώ¹ ως προσωρινό μέτρο για τη στήριξη των αναπτυσσόμενων εκείνων χωρών που είχαν σοβαρότερα πληγεί. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη είναι, και έχουν υπάρξει για μακρό χρονικό διάστημα, ο πιο σημαντικός και αξιόπιστος φορέας για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια τόσο από χρηματοδοτική όσο και από πολιτική άποψη.

Οι πρόσφατες εξελίξεις και οι μελλοντικές προκλήσεις απαιτούν νέα κοινή πολιτική επισιτιστικής ασφάλειας, μια περαιτέρω ενδυνάμωση του πρωταγωνιστικού ρόλου στην παγκόσμια ημερήσια διάταξη της επισιτιστικής ασφάλειας, καθώς και αύξηση της αποτελεσματικότητας της βοήθειας της ΕΕ, σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας², την πρωτοβουλία ΕΕ2020³ και την ευρωπαϊκή συναίνεση για την ανάπτυξη⁴. Οι μελλοντικές προκλήσεις της επισιτιστικής ασφάλειας περιλαμβάνουν την αύξηση του πληθυσμού, τις πιέσεις όσον αφορά τους φυσικούς πόρους και τις υπηρεσίες οικοσυστήματος και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία, η οποία επηρεάζει την ανάπτυξη της χλωρίδας και απαιτεί τη λήψη των αναγκαίων μέτρων αναπροσαρμογής. Επιπλέον, στοιχεία-κλειδιά στην τρέχουσα ημερήσια διάταξη για την επισιτιστική ασφάλεια, όπως η διατροφή, η υπέρογκη αύξηση των τιμών, τα δίκτυα κοινωνικής προστασίας και ασφάλειας, τα βιοκαύσιμα, η επισιτιστική ασφάλεια, η έρευνα και η καινοτομία, η αγορά μεγάλων γεωτεμαχίων, και η έννοια του «δικαιώματος στην τροφή»⁵ χρειάζεται να ενσωματωθούν στο γενικό πολιτικό πλαίσιο.

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παράσχει ένα κοινό πολιτικό πλαίσιο στην ΕΕ και τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της πείνας και του υποσιτισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, και να συμβάλουν ως εκ τούτου στην επίτευξη του ΑΣΧ 1. Το πλαίσιο αυτό

¹ COM(2010)81 για την έκθεση προόδου.

² Άρθρο 210

³ COM(2010) 2020

⁴ 2006/C 46/01.

⁵ Άρθρο 11 του συμφώνου του Ο.Η.Ε. για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά/μορφωτικά δικαιώματα. (1966/1976).

παρουσιάζει συνοχή με άλλα θεματικά έγγραφα (σχετικά με την παιδεία, την υγεία, την ισότητα των φύλων και τη φορολογική διακυβέρνηση), καθώς και με τη δέσμη αναπτυξιακών μέτρων της Άνοιξης 2010, τα οποία καθορίζουν από κοινού τη θέση που θα λάβει η ΕΕ στην συνάντηση ανωτάτου επιπέδου του ΟΗΕ για τους ΑΣΧ, τον Σεπτέμβριο 2010. Η παρούσα ανακοίνωση συμπληρώνεται με μία ανακοίνωση σχετικά με την ανθρωπιστική επισιτιστική βοήθεια⁶, η οποία εστιάζεται σε επείγουσες και μεταεπείγουσες καταστάσεις.

2. ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Το προτεινόμενο πολιτικό πλαίσιο έχει στόχο την αντιμετώπιση των προκλήσεων επισιτιστικής ασφάλειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, τόσο σε αγροτικές όσο και αστικές περιοχές, βάσει των διεθνώς αναγνωρισμένων τεσσάρων πυλώνων⁷ μέσω: 1) της αύξησης των διαθέσιμων τροφίμων 2) της διευκόλυνσης της πρόσβασης στα τρόφιμα 3) της βελτίωσης της θρεπτικής αξίας των καταναλωμένων τροφών και 4) της ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης των κρίσιμων καταστάσεων. Βασίζεται στις αρχές της Ρώμης για την επισιτιστική ασφάλεια⁸. Ειδικότερα, αναγνωρίζει ότι οι στρατηγικές επισιτιστικής ασφάλειας πρέπει να χαράσσονται από την κάθε χώρα και να είναι ειδικές για κάθε χώρα, με την επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της στήριξης της εθνικής παραγωγής και της κάλυψης των επισιτιστικών αναγκών από το εμπόριο.

Η πρόοδος όσον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια και την επίτευξη των ΑΣΧ1 υπήρξε άνιση τόσο από γεωγραφική άποψη όσο και μεταξύ των πληθυσμιακών ομάδων. Παρότι οι προκλήσεις ως προς την επισιτιστική ασφάλεια αφορούν πολλές χώρες ανά τον κόσμο, η μεγαλύτερη πρόοδος θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στην Αφρική και στις χώρες όπου η κατάσταση είναι μάλλον επισφαλής. Σύμφωνα με την έκθεση ΑΣΧ 2009⁹, το ποσοστό του υποσιτιζόμενου πληθυσμού στην Υποσαχάρεια Αφρική, μειώθηκε από 32% (1990-1992) σε 29% το 2008. Τα ανάλογα στοιχεία της Νότιας Ασίας, που είναι η δεύτερη περιφέρεια με τα υψηλότερα ποσοστά υποσιτισμού, ανέχονταν σε 24% και 21% αντιστοίχως.¹⁰ Επιπλέον, τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τις επισφαλείς χώρες παρουσιάζουν ποσοστό υποσιτισμού 31,4% σε σύγκριση με το 14,5% των μη επισφαλών χωρών. Ενώ ο υποσιτισμός εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως αγροτικό φαινόμενο, η αστικοποίηση θα καταστήσει μακροπρόθεσμα την επισιτιστική ανασφάλεια πιεστικότερη στις αστικές περιοχές.

Η δράση της ΕΕ χρειάζεται να δώσει προτεραιότητα στις πλέον ανασφαλείς από επισιτιστική άποψη χώρες οι οποίες καθυστερούν περισσότερο στην επίτευξη των ΑΣΧ1, ειδικότερα στην Αφρική, αλλά και στη Νότια Ασία και αλλού (π.χ. στο Μπαγκλαντές, την Καμπότζη, την Αϊτή, το Νεπάλ, το Ανατολικό Τιμόρ)¹¹. Δεδομένης της φύσης των σχετικών ΑΣΧ η επίτευξη των οποίων καθυστερεί, θα χρειαστεί ειδική επένδυση σε γυναικείο δυναμικό¹².

⁶ COM(2010)126

⁷ Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), 1996. Δήλωση της Ρώμης για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και το σχέδιο δράσης της διάσκεψης κορυφής για την επισιτιστική ασφάλεια.

⁸ Δήλωση της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την επισιτιστική ασφάλεια, 2009.

⁹ Ο.Η.Ε.: Έκθεση για τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, 2009.

¹⁰ Σε απόλυτες τιμές, περισσότερος από τον μισό παγκόσμιο υποσιτιζόμενο πληθυσμό (642 εκατ. το 2009) ζει στην Ασία και στις χώρες του Ειρηνικού. Οι τιμές είναι αισθητά υψηλότερες στην Αφρική, όπου η πρόοδος ήταν λιγότερο εμφανής, κατά την τελευταία δεκαετία.

¹¹ Για στατιστικά στοιχεία του Ο.Η.Ε. σχετικά με την πρόοδο προς τους Α.Σ.Χ., βλ. www.devinfo.info/mdginfo2009/

¹² Βλ. επίσης SEC(2010) 265

Έχει αποδειχθεί επιπλέον¹³ ότι οι επενδύσεις στον τομέα των μικρών εκμεταλλεύσεων έχουν τα καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας και την ανάπτυξη. Αυτό το νέο πλαίσιο της ΕΕ επικεντρώνεται ως εκ τούτου στην ενίσχυση του εισοδήματος των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την ενίσχυση των ευάλωτων κοινοτήτων, στηρίζοντας την απόφαση των χωρών να δώσουν προτεραιότητα στις προσπάθειες ανάπτυξης τους στη γεωργία και στην επισιτιστική ασφάλεια.

2.1. Αύξηση των διαθέσιμων τροφίμων

Ο παγκόσμιος πληθυσμός υπολογίζεται να φτάσει τα 9 δισεκατομμύρια περί το 2050 και, όπως η διατροφή μεταβάλλεται και τα εισοδήματα αυξάνονται, η ζήτηση τροφίμων φαίνεται ότι θα αυξηθεί κατά 70%¹⁴. Τούτο απαιτεί επιταχυνόμενη αύξηση της γεωργικής παραγωγής, κυρίως στις χώρες όπου ο πληθυσμός αυξάνεται ταχύτερα. Σε πολλές από τις χώρες αυτές, ο περιορισμός των φυσικών πόρων, που έχει καταστεί σοβαρότερος, ιδιαίτερα λόγω της κλιματικής αλλαγής, δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις ως προς τη χρήση των πόρων αυτών.

Τα περισσότερα φτωχά και πεινασμένα άτομα στον κόσμο ζουν σε αγροτικές περιοχές, όπου η γεωργία -συμπεριλαμβανομένης της συγκομιδής, του ζωικού κεφαλαίου, της αλιείας και της δασοκομίας- αποτελεί την κύρια οικονομική δραστηριότητα. Κυριαρχεί η γεωργία μικρής κλίμακας: 85% των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες καλλιεργούν λιγότερο από δύο εκτάρια γης. Οι μικτές γεωργικές/κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις παράγουν περίπου το ήμισυ της παγκόσμιας ποσότητας τροφίμων.¹⁵ Ως εκ τούτου, η βιώσιμη παραγωγή τροφίμων σε μικρή κλίμακα θα πρέπει να αποτελέσει τον στόχο της βοήθειας της ΕΕ για την αύξηση των διαθέσιμων τροφίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τούτο έχει πολλαπλά αποτελέσματα στην ενίσχυση του εισοδήματος και την οικονομική ευελιξία των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, προμηθεύει με τρόφιμα την κατανάλωση ενώ ταυτόχρονα διατηρεί ή ενισχύει την ποιότητα του περιβάλλοντος. Κατά τη στήριξη των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων η συνδρομή της ΕΕ θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην εντατικοποίηση λύσεων που είναι βιώσιμες, οικολογικά αποτελεσματικές, και σέβονται τις διάφορες γεωργικές λειτουργίες. Τούτο σημαίνει μεταξύ άλλων βελτιστοποίηση της γεωργικής παραγωγής, ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ζιζανίων, βελτιωμένη διαχείριση του εδάφους και των υδάτων και καλλιέργεια ανθεκτικών φυτικών ποικιλιών¹⁶. Για να έχει επιτυχία η προσέγγιση αυτή, η παραγωγή θα πρέπει να θεωρηθεί ως μία αλυσίδα αξιών, με κατάλληλη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, στην επεξεργασία και την αγορά, όπου οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και η αγροτική μικροχρηματοδότηση μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο. Υπό σωστές συνθήκες, η εταιρική σχέση ιδιωτικού και δημοσίου τομέα μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της γεωργικής παραγωγής. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να στηρίξουν πρωτοβουλίες που μειώνουν τις απώλειες μετά τη συγκομιδή, να ενισχύσουν την ικανότητα αποθήκευσης και να αυξήσουν την επισιτιστική ασφάλεια και τη μέριμνα για τη ζωική υγεία.

Η ασφαλής πρόσβαση στη γη και τα ασφαλή δικαιώματα της ιδιοκτησίας και χρήσης της αποτελούν προϋποθέσεις για αύξηση της παραγωγής από μέρους των κατόχων μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Οι αποτελεσματικές εθνικές έγγιες πολιτικές και νομοθεσία είναι ουσιαστικής σημασίας και απαιτείται οι κυβερνήσεις να λάβουν κατά προτεραιότητα

¹³ Παγκόσμια Τράπεζα – *World Development Report, 2008* (Εκθεση για την παγκόσμια ανάπτυξη, 2008).

¹⁴ FAO 2009. *How to feed the world in 2050*. (Η παγκόσμια δίτιση το 2050).

¹⁵ Περιοδικό *Science* της 12ης Φεβρουαρίου 2010: σσ 822-825.

¹⁶ *International Assessment of Agricultural Knowledge, Science and Technology for Development, 2009* (Διεθνής Αξιολόγηση της Γεωργικής Επιστήμης και Τεχνολογίας για την Ανάπτυξη, 2009).

μέτρα σχετικά με την γη. Εκεί όπου οι χώρες αναπτύσσουν πολιτικές σχετικά με τη γεωργία, τη γη και τα βιοκαύσιμα, η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει ωθήσουν ώστε οι πολιτικές αυτές να μεριμνούν για τη διαθεσιμότητα και την πρόσβαση στα τρόφιμα και προωθούν την ένταξη των κατόχων μικρών εκμεταλλεύσεων στην αλυσίδα παραγωγής.

Επιπλέον, οι επενδυτές, οι χώρες υποδοχής και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να διαπνέονται από διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές, ώστε να επενδύουν στη γεωργία κατά τρόπο που να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα μέσα επιβίωσης και τους φυσικούς πόρους. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα στηρίξουν τη διαμόρφωση διεθνώς συμφωνημένων αρχών για υπεύθυνες επενδύσεις σε καλλιεργήσιμη γη, βάσει των ισχυουσών κατευθυντηρίων γραμμών της πολιτικής γης.¹⁷ Στην Αφρική, θα στηριχθεί η εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της πολιτικής γης, 2009¹⁸. Οι κυβερνήσεις στις χώρες εταίρους, οι οργανώσεις κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι θα ενθαρρυνθούν ώστε να κάνουν ενημερωμένες επιλογές που εξασφαλίζουν βιωσιμότητα των ξένων επενδύσεων, ούτως ώστε να μεγιστοποιηθούν για την εκάστοτε χώρα τα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη.

Η αύξηση των διαθέσιμων τροφίμων συνεπάγεται για τον δημόσιο τομέα έρευνα και καινοτομία προσαρμοσμένη στη ζήτηση, με επαρκή προσοχή στην παραδοσιακή γνώση και τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των τοπικών ποικιλιών), καθώς και εξασφάλιση ότι οι κάτοχοι των γεωργικών εκμεταλλεύσεων θα έχουν πρόσβαση στις καινοτομίες και ότι αυτές είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες τους. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα στηρίξουν την έρευνα και καινοτομία που παρουσιάζουν σαφή οφέλη για τους κατόχους μικρών εκμεταλλεύσεων, συμπεριλαμβανομένης και της καλύτερης προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της αντοχής στις δυσμενείς συνθήκες, στην ξηρασία και τις πλημμύρες, με ταυτόχρονη διατήρηση ευρείας βιοποικιλίας των καλλιεργειών και των ειδών, καθώς και πρόσβαση σ' αυτές. Κατά τη στήριξη θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εκπεφρασμένες ανάγκες και ανησυχίες των αποδεκτριών χωρών, που θα βασίζεται στην παροχή αντικειμενικών πληροφοριών σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους κάθε νέας τεχνολογίας, καθώς και στην πρόβλεψη σταθερών ρυθμιστικών πλαισίων που να μπορούν εύκολα να εφαρμοστούν. Θα πρέπει επίσης να στηριχθούν τα συστήματα πνευματικής ιδιοκτησίας που διευκολύνουν όσο το δυνατόν περισσότερο την πρόσβαση των φτωχών κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις νέες τεχνολογίες και τα μέσα παραγωγής. Επιπλέον, θα πρέπει να διερευνηθούν οι συνεργίες μεταξύ της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές και της άμβλυνσης των επιπτώσεων της μέσω της ανάπτυξης νέων δομών παροχής κινήτρων, π.χ. συνδυασμού της γεωργίας με τις αγορές άνθρακα.

Το διεθνές εμπόριο μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη διαθεσιμότητα των τροφίμων μέσω της αύξησης των ποσοτήτων και της διεύρυνσης της ποικιλίας στην αγορά. Η διαθεσιμότητα τροφίμων μπορεί επίσης να ενισχυθεί μέσω της περιφερειακής ολοκλήρωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και προϊόντων διατροφής και της διευκόλυνσης των εμπορικών ροών από πλεονασματικές σε ελλειμματικές περιοχές. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα στηρίξουν την τυποποίηση και εναρμόνιση των πολιτικών, των κανόνων και των ρυθμίσεων, με στόχο περιφερειακά ολοκληρωμένες γεωργικές πολιτικές. Επιπλέον, η ΕΕ και τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ότι λαμβανομένων υπόψη των ανησυχιών ως προς την επισιτιστική ασφάλεια,

¹⁷ Περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη στήριξη του σχεδιασμού της πολιτικής γης και των διαδικασιών μεταρρύθμισης αυτής της πολιτικής στις αναπτυσσόμενες χώρες, του 2004.

¹⁸ AU/ADB/ECA, *Framework and Guidelines on Land Policy in Africa* (Πλαίσιο και κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική γης στην Αφρική), που υποστηρίχθηκε από τη διάσκεψη κορυφής της Αφρικανικής Ένωσης, τον Ιούλιο του 2009.

σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, οι αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δυνατότητες που τους παρέχει ο χώρος της ήδη εφαρμοζόμενης εμπορικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων που αφορούν τα σύνορα. Στόχος είναι μία βιώσιμη αλυσίδα γεωργικών προϊόντων και προϊόντων διατροφής.

2.2. Βελτίωση της πρόσβασης στα τρόφιμα

Η πρόσβαση στα τρόφιμα θα πρέπει να ενισχυθεί αρχικά μέσω της αύξησης της απασχόλησης και των ευκαιριών απόκτησης εισοδήματος τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές, καθώς και μέσω της διαφοροποίησης και του εμπορίου, ώστε να καταστούν τα τρόφιμα πιο προσιτά για μεγαλύτερο αριθμό ατόμων. Αυτό θα συμπληρωθεί μέσω μηχανισμών κοινωνικής μεταβίβασης. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα βοηθήσουν τις χώρες εταίρους στην εγκαθίδρυση και λειτουργία κοινωνικών μηχανισμών προς στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και ιδιαίτερα των γυναικών. Θα υπάρξει ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με επιτυχείς μηχανισμούς και λειτουργικά συστήματα. Θα δοθεί η δέουσα προσοχή στις στρατηγικές εξόδου από τα δίκτυα ασφάλειας. Οι μηχανισμοί θα πρέπει να είναι αποτελεσματικοί, προσβάσιμοι και ευέλικτοι και να παρέχουν τη δυνατότητα ταχείας εφαρμογής τους σε ευρεία κλίμακα σε κρίσιμες περιόδους. Θα πρέπει συνήθως να περιλαμβάνουν σημαντική διατροφική διάσταση ιδιαίτερα να βοηθούν εκείνους για τους οποίους η κατάλληλη διατροφή θα έχει θετικά αποτελέσματα στην επίτευξη των ΑΣΧ 4 (μείωση της παιδικής θνησιμότητας) και 5 (βελτίωση της υγείας της μητέρας).

Στις αγροτικές περιοχές, θα πρέπει να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης μέσω της επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων, κυρίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και να διευκολυνθεί αυτό με ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδοτικές υπηρεσίες. Επιπλέον, τα αγροτικά δίκτυα ασφάλειας¹⁹ θα πρέπει να αναπτυχθούν για τα επισφαλή νοικοκυριά που είναι σε θέση να παράσχουν εργατικό δυναμικό. Τα παραγωγικά δίκτυα ασφάλειας θα παράσχουν διπλό όφελος μέσω της βελτίωσης των συνθηκών της αγροτικής παραγωγής και της ενίσχυσης της άμεσης πρόσβασης στα τρόφιμα.

Γενικά, η πρόσβαση στα τρόφιμα μπορεί να βελτιωθεί μέσω της εφαρμογής του «δικαιώματος στην τροφή» όπως επισημαίνεται στις *εθελοντικές κατευθυντήριες γραμμές προς στήριξη της προοδευτικής εφαρμογής του δικαιώματος στην τροφή στο πλαίσιο της εθνικής ασφάλειας τροφίμων*²⁰. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν την περαιτέρω εφαρμογή τους στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως και των πολιτικών και νομικών πλαισίων για το «δικαίωμα στην τροφή». Τούτο σημαίνει στρατηγικές στήριξης που θα πλήξουν τις αιτίες της πείνας, καθώς και ενίσχυση των περιθωριοποιημένων ομάδων, κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον συντονισμό των εθνικών προγραμμάτων, με την ταυτόχρονη θέσπιση και ενίσχυση των μηχανισμών προσφυγής.

2.3. Βελτίωση της θρεπτικής καταλληλότητας της διατροφής

Η κακή διατροφή υπολογίζεται ότι αποτελεί αιτία 3,5 εκατομμυρίων θανάτων μητέρων και παιδιών τον χρόνο²¹ και του ενός τρίτου των ασθενειών παιδιών κάτω των πέντε ετών. Η ανεπάρκεια βιταμινών και μετάλλων²² προσβάλλει περίπου δύο εκατομμύρια άτομα

¹⁹ Συμπεριλαμβανομένων και των «παραγωγικών» που χρησιμοποιούν εργατικό δυναμικό για την κατασκευή και τη διατήρηση αγροτικών υποδομών.

²⁰ Θεσπίστηκαν το 2004, από το Συμβούλιο του FAO.

²¹ Lancet 2008; 371: σσ. 243–60.

²² iodine, σίδηρος, zinc, βιταμίνες A, B και άλλες, κλπ.

παγκοσμίως. Οι πλέον βλαβερές επιπτώσεις της κακής διατροφής λαμβάνουν χώρα κατά την εγκυμοσύνη και κατά τα δύο πρώτα έτη ζωής του παιδιού. Η επίδρασή της στη σωματική και νοητική του ανάπτυξη είναι συχνά ανεπανόρθωτη. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις παρεμβάσεις που έχουν στόχο τις εγκύους και θηλάζουσες μητέρες, καθώς και τα παιδιά κάτω των πέντε ετών (με μεγαλύτερη έμφαση στα μικρότερα των δύο ετών).²³

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν τη χάραξη πολιτικών και στρατηγικών διατροφής, την διατροφική κατάρτιση, την παιδεία και την εγκαθίδρυση μηχανισμών συντονισμού μεταξύ των τομέων της γεωργίας, της υγείας, της παιδείας και της κοινωνικής προστασίας. Τα μελλοντικά γεωργικά προγράμματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη διάσταση της διατροφής. Τούτο μπορεί να σημαίνει ενίσχυση της διαφοροποίησης της γεωργίας μικρών εκμεταλλεύσεων, την προώθηση της παραγωγής πλούσιων τροφών σε μικρή κλίμακα, ιδίως τοπικών ποικιλιών και ειδών, τον συντονισμό της παραγωγής που έχει σχέση με τη διατροφή, ή/και τη στήριξη της γεωργικής έρευνας από την άποψη της διατροφής.

Η πολιτική ηγεσία και ο πολυτομεακός συντονισμός σε επίπεδο χώρας, που θα οδηγεί σε ολοκληρωμένη πολυτομεακή δράση, είναι καίριας σημασίας για την ένταξη της διατροφής στη στρατηγική και τα προγράμματα επισιτιστικής ασφάλειας της εκάστοτε χώρας. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τη σύνδεση με τις εθνικές στρατηγικές για την υγεία που περιλαμβάνουν βασικές υπηρεσίες που έχουν σχέση με τη διατροφή και τον συντονισμό της διατροφικής κατάστασης του πληθυσμού.

2.4. Βελτίωση της πρόληψης και διαχείριση κρίσιμων καταστάσεων

Οι αγρότες παραγωγοί και οι αγροτικές κοινότητες πρέπει να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις των κρίσιμων καταστάσεων που έχουν σχέση με τα τρόφιμα. Παρότι οι βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση μιας κρίσιμης κατάστασης συχνά απαιτεί κινητοποίηση και ειδικά ανθρωπιστικά μέσα, χρειάζεται να οικοδομηθούν και να διατηρηθούν άλλοι μηχανισμοί και ικανότητες ώστε να μειωθούν οι κρίσιμες αυτές καταστάσεις και να αντιμετωπιστούν οι συνέπειές τους. Η στενή σύνδεση μεταξύ ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών φορέων και μέσων είναι ουσιαστικής σημασίας και πρέπει να προωθηθεί μέσω της σύνδεσης αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης (LRRD).

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για τη στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες, δεδομένου ότι αυτή αποτελεί ένα άλλο μέσο πρόληψης κρίσιμων καταστάσεων από άποψη οικονομική, πολιτική και ασφάλειας τροφίμων, καθώς και άμβλυνσης των συνεπειών τους.

Θα πρέπει να ενισχυθούν ή να αναπτυχθούν εκεί όπου δεν υπάρχουν εθνικά και περιφερειακά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης που είναι ικανά να προβλέψουν επικείμενες καταστροφές, και θα πρέπει αυτά να συνδεθούν καλύτερα με τους οργανισμούς λήψης αποφάσεων και παρέμβασης. Θα πρέπει να υπάρξει σύνδεση των καιρικών δεδομένων με τις πληροφορίες διατροφής, τα έκτακτα περιστατικά συγκομιδής και ζωικών ασθενειών με τις τιμές στην αγορά, δεδομένου ότι τα συστήματα θα πρέπει να αντλούν τα δεδομένα τους από κάθε επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του κοινοτικού. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν τα συνδεδεμένα με τη λήψη αποφάσεων συστήματα συντονισμού και πληροφόρησης, ακόμα και μέσω των εργασιών της Επιτροπής.²⁴

²³ COM(2010)xxx «Ο ρόλος της ΕΕ στην παγκόσμια υγεία».

²⁴ Βλ. κοινό έργο για την IPC (*Integrated food security Phase Classification*) Ολοκληρωμένη κατάταξη φάσης της επισιτιστικής ασφάλειας) βλ. <http://www.ipcinfo.org/>

Οι πολιτικές προς αντιμετώπιση της πρόκλησης της μεταβλητότητας των τιμών μπορούν να αντιμετωπίσουν είτε την ίδια τη μεταβλητότητα είτε τις συνέπειές της. Προς εξισορρόπηση της μεταβλητότητας, θα πρέπει να βελτιωθεί ο δείκτης αποθεμάτων προς χρήση (*stock-to-use*) για τα τρόφιμα μέσω της δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών για αύξηση της παραγωγής και διατήρησης καταλλήλου επιπέδου αποθεμάτων, κυρίως από μέρους των ιδιωτών εμπόρων. Επιπλέον, θα πρέπει να αποθαρρύνονται οι περιορισμοί στις εξαγωγές βασικών τροφίμων. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμβάλουν στη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών τροφίμων σε παγκόσμιο περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Τούτο συνεπάγεται αντιμετώπιση μέσω της διαφάνειας των αγορών (πληροφόρηση σχετικά με την παραγωγή, τα αποθέματα, τις τιμές, κλπ), προώθηση της αποθεματοποίησης, και δημιουργία τοπικών/εθνικών αποθεμάτων τροφίμων, όπου αυτό είναι δυνατό και εφικτό. Η επίδραση της μεταβλητότητας των τιμών μπορεί να αμβλυνθεί μέσω της εφαρμογής σειράς μέτρων, συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας διαβαθμισμένων δικτύων ασφαλείας, συστημάτων πληροφοριών για την ασφάλεια των τροφίμων, χρησιμοποίησης ασφάλειας (για τις καιρικές συνθήκες, δείκτες) και αύξησης της ικανότητας χρησιμοποίησης μέσω διαχείρισης του κινδύνου των τιμών.

3. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικεντρωθούν σε τρεις σειρές προϋποθέσεων για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων στην επισιτιστική ασφάλεια

3.1. Εθνικές και περιφερειακές πολιτικές και στρατηγικές για την επισιτιστική ασφάλεια

Προς επίτευξη απτών αποτελεσμάτων, τα προγράμματα βοήθειας πρέπει να στηρίζουν τις εθνικές και περιφερειακές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις σε θέματα γεωργίας και επισιτιστικής ασφάλειας, καθώς και στους συνδεδεμένους τομείς, όπως η γη, το νερό, τα βιοκαύσιμα, λαμβανομένων πλήρως υπόψη και των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής. Οι εν λόγω πολιτικές και μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος των παγκόσμιων στρατηγικών μείωσης της φτώχειας. Οι σκοποί και οι στόχοι της επισιτιστικής ασφάλειας θα πρέπει επίσης να ενσωματωθούν καλύτερα στις άλλες τομεακές πολιτικές των χωρών εταίρων όπως εκείνες των μεταφορών, των υποδομών, της αλιείας, της υγείας και της παιδείας. Έχει ουσιαστική σημασία οι οργανώσεις των γεωργών, της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, των ευάλωτων ομάδων και των άλλων ενδιαφερομένων μερών να συμμετέχουν στην εκπόνηση και την εξέταση των πολιτικών αυτών. Σχετικά με το θέμα αυτό, η αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της ικανότητας προς χάραξη πολιτικής και δημιουργία μηχανισμών διατομεακού συντονισμού.

Στην Αφρική, οι παραπάνω αρχές έχουν κατοχυρωθεί στο συνολικό πρόγραμμα γεωργικής ανάπτυξης της Αφρικής (CAADP) που η ΕΕ και τα κράτη μέλη στηρίζουν από το 2007²⁵. Η στήριξη της ΕΕ στο CAADP θα πρέπει να εντατικοποιηθεί. Στην Ασία, θα πρέπει να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας για τη διατροφή.

3.2. Εναρμόνιση των παρεμβάσεων της ΕΕ

Η αντιμετώπιση της ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες θα πρέπει να αγκιστρωθεί στις αρχές της δήλωσης του Παρισιού ως προς την

²⁵ COM(2007)440

αποτελεσματικότητα της βοήθειας, στην ημερήσια διάταξη για δράση της Άκρα, καθώς και στον κώδικα συμπεριφοράς σχετικά με την κατανομή εργασίας της ΕΕ. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν τις περιφέρειες και τις χώρες όπου τα καθήκοντα θα καταμεριστούν με βάση το συγκριτικό πλεονέκτημα και οι δράσεις θα συντονιστούν υπό την καθοδήγηση ενός κύριου χορηγού.

Τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη διαθέτουν αρκετά πολιτικά πλαίσια και χρηματοδοτικά μέσα για να βοηθήσουν τις χώρες εταίρους να αντιμετωπίσουν την επισιτιστική ανασφάλεια. Η καλύτερη εναρμόνιση των πολιτικών και η μεγαλύτερη παραπληρωματικότητα των μέσων, καθώς και ο συντονισμός με τις ιδιωτικές επενδύσεις θα οδηγήσουν σε πιο αποτελεσματική δράση.

Η συνοχή αναπτυξιακής πολιτικής²⁶ (ΣΑΠ) σχετικά με την επισιτιστική ασφάλεια θα προωθηθεί μέσω σειράς πολιτικών πράξεων, που περιλαμβάνουν τομείς όπως της γεωργίας, του εμπορίου, της αλιείας, της κλιματικής αλλαγής, του περιβάλλοντος και της έρευνας. Η μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής αύξησε τη συνοχή, στις δε μελλοντικές μεταρρυθμίσεις θα συνεχίσουν να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι σχετικά με την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. Η μελλοντική μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής θα αυξήσει ακόμα περισσότερο τη συνοχή μεταξύ της ευρωπαϊκής αλιευτικής πολιτικής και πρακτικής και των αναπτυξιακών στόχων. Τέλος, μία ισόρροπη, περιεκτική και μεγάλου κλίμακα κατάληξη της αναπτυξιακής ημερήσιας διάταξης της Ντόχα θα ενδυναμώσει το διεθνές εμπορικό σύστημα, με ευνοϊκές συνέπειες για την επισιτιστική ασφάλεια.

3.3. Αύξηση της συνοχής του διεθνούς συστήματος διακυβέρνησης

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη συνοχή της διεθνούς διακυβέρνησης για την επισιτιστική ασφάλεια και να στηρίξουν την ταχεία μεταρρύθμιση της επιτροπής για την παγκόσμια ασφάλεια των τροφίμων (CFS) ως κεντρικού οργάνου για την επισιτιστική ασφάλεια. Η μεταρρυθμισμένη CFS θα πρέπει να αναλάβει εποπτικό ρόλο σε άλλους ειδικούς τομείς που επηρεάζουν την επισιτιστική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων και της επισιτιστικής βοήθειας και της διατροφής.

Απαιτείται περαιτέρω εξορθολογισμός των προτεραιοτήτων των τριών οργάνων του ΟΗΕ που εδρεύουν στη Ρώμη (FAO, WFP, IFAD) και βελτίωση της συνεργασίας τους προς δημιουργία συνεργειών. Η μεταρρύθμιση του συστήματος του ΟΗΕ και η διεξαγόμενη αναθεώρηση του ρόλου και των προτεραιοτήτων της FAO παρέχουν ευκαιρίες για την βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας. Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει την στενή συνεργασία της με τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ για τα θέματα επισιτιστικής ασφάλειας και να εντείνει τον διάλογο με τους οργανισμούς που εδρεύουν στη Ρώμη, υποστηρίζοντας στενότερα την μεταξύ τους συνεργασία και, όπου χρειάζεται, την επανεστίαση των εντολών και δραστηριοτήτων ανάλογα με τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα. Τον FAO κυρίως όσον αφορά την τεχνογνωσία και την παροχή πολιτικών συμβουλών, το IFAD για τις μακροχρόνια βιώσιμες επενδύσεις και το WFP για τις επείγουσες και επισφαλείς καταστάσεις.

²⁶ Πρόγραμμα εργασίας για το PCD 2010-2013, Απρίλιος 2010

4. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Δέκα χρόνια μετά τον καθορισμό των ΑΣΧ, η ΕΕ θα πρέπει να επιταχύνει τη συνεργασία για την επισιτιστική ασφάλεια. Στο παρόν πολιτικό πλαίσιο, προτεραιότητα της ΕΕ θα πρέπει να έχει η στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας στις επισφαλείς χώρες. Τούτο αποτελεί ιδιαίτερα προτεραιότητα στην Αφρική, όπου περίπου το 80% του υποσιτιζόμενου πληθυσμού ζει σε επισφαλείς χώρες και σε μέρη της Νότιας Ασίας. Η βοήθεια, για να είναι αποτελεσματική χρειάζεται να προσαρμοστεί στο πλαίσιο της χώρας και να συνδυάζει αναπτυξιακή πολιτική και στρατηγική με ενίσχυση των πλέον ευάλωτων πληθυσμών. Παρότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι τέσσερις πυλώνες, η ΕΕ οφείλει να δώσει προτεραιότητα σε τέσσερις ευρείς και συνδεδεμένες μεταξύ τους διαστάσεις: τη γεωργική ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων, τη διακυβέρνηση, την περιφερειακή ολοκλήρωση, και τους μηχανισμούς συνδρομής στους ευάλωτους πληθυσμούς. Στους τομείς αυτούς, η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει:

4.1. να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα των μικρών εκμεταλλεύσεων και των αγροτικών πόρων με:

- εστίαση σε οικολογικά αποτελεσματική εντατική γεωργική καλλιέργεια για τους κατόχους μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ειδικότερα για τις γυναίκες, μέσω της παροχής στήριξης για αποτελεσματικές και βιώσιμες εθνικές πολιτικές, στρατηγικές και νομικά πλαίσια, καθώς και ισότιμη και βιώσιμη πρόσβαση στους πόρους, συμπεριλαμβανομένης και της γης, του νερού, των (μικρο)πιστώσεων και άλλων γεωργικών παροχών.
- ουσιαστική αύξηση της στήριξης της γεωργικής έρευνας και ανάπτυξης με βάση τη ζήτηση, την επέκταση και καινοτομία, με στόχο την επίτευξη του 50% μέχρι το 2015. Η έρευνα στον δημόσιο τομέα θα πρέπει να στηρίζεται στην παραδοσιακή γνώση και στις νέες τεχνολογίες. Δεν θα πρέπει να προωθούνται τεχνολογίες μη βιώσιμες ή ασυμβίβαστες με τις εθνικές δυνατότητες ρύθμισης και διαχείρισης του κινδύνου.
- ενεργή στήριξη της μεγαλύτερης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων των γεωργών στη χάραξη της πολιτικής και των ερευνητικών προγραμμάτων και αύξηση της συμμετοχής τους στην εφαρμογή και αξιολόγηση των κυβερνητικών προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να προωθηθούν οι σύνδεσμοι μεταξύ των γεωργικών οργανώσεων της ΕΕ και εκείνων των αναπτυσσομένων χωρών.
- βελτίωση μαζί με τις χώρες εταίρους, των ρυθμιστικών και θεσμικών προϋποθέσεων για υπεύθυνες ιδιωτικές επενδύσεις σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξιών των γεωργικών προϊόντων και ενθάρρυνση των κοινών επενδύσεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Η πρόοδος θα συντονίζεται και θα εξετάζεται στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης για τη διακυβέρνηση.

4.2. Στήριξη αποτελεσματικής διακυβέρνησης

- Ουσιαστική αύξηση της στήριξης του CAADP με αποτελεσματική εφαρμογή του καταμερισμού εργασίας σε όλες τις γεωργικές χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής μέχρι το 2015.
- Προώθηση κοινής πρωτοβουλίας με την Αφρικανική Ένωση για την επιτάχυνση της εφαρμογής των γενικών πολιτικών κατευθύνσεων για την αφρικανική γη. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει χάρτη πορείας για την εφαρμογή των αρχών και των καλύτερων πρακτικών για βιώσιμες ευρείας κλίμακας επενδύσεις σε γεωργικές εκτάσεις.

- Στήριξη εθνικών και διεθνών πρωτοβουλιών για τον καθορισμό των αρχών και του κώδικα συμπεριφοράς που θα διέπει βιώσιμες ευρείας κλίμακας εγχώριες και ξένες επενδύσεις σε γεωργικές εκτάσεις, με εστίαση στην προστασία των έγγειων δικαιωμάτων, ασφαλή πρόσβαση στη γη και στους άλλους φυσικούς πόρους για τους κατόχους μικρών εκμεταλλεύσεων και τις κτηνοτροφικές κοινότητες, καθώς και στη βιώσιμη διαχείριση των πόρων αυτών.
- Σε παγκόσμιο επίπεδο, στήριξη της μεταρρύθμισης της επιτροπής για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια (CFS), ώστε να καταστεί κεντρικό όργανο παγκόσμιου συντονισμού των πρωτοβουλιών επισιτιστικής ασφάλειας.
- Στήριξη της στενότερης συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών του ΟΗΕ που εδρεύουν στη Ρώμη.

4.3. Στήριξη της περιφερειακής γεωργίας και των πολιτικών επισιτιστικής ασφάλειας

- Στήριξη της ανάπτυξης και εφαρμογή γεωργικών πολιτικών και στρατηγικών περιφερειακού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένων και της διαχείρισης του ζωικού κεφαλαίου και της επισιτιστικής ασφάλειας, προς επιτάχυνση της ολοκλήρωσης των περιφερειακών αγορών γεωργικών προϊόντων και προϊόντων διατροφής. Ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου με τους περιφερειακούς οργανισμούς για τη γεωργία, την επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή.
- Ενίσχυση των περιφερειακών και εθνικών ενημερωτικών συστημάτων προς στήριξη των πολιτικών γεωργίας, επισιτιστικής ασφάλειας και διατροφής καθώς και εκείνων που αφορούν την έγκαιρη προειδοποίηση.

4.4. Ενίσχυση των μηχανισμών συνδρομής ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού

- Στήριξη των χωρών κατά τη θέσπιση και λειτουργία συγκεκριμένων και ελαστικών πολιτικών κοινωνικής μεταφοράς προσαρμοσμένων στα τοπικά πλαίσια. Όπου είναι εφικτό, η κοινωνική βοήθεια θα πρέπει να παρέχει ευκαιρίες στους αποδέκτες να φτάσουν σε ένα εισοδηματικό επίπεδο που να τους εξασφαλίζει βιώσιμη πρόσβαση στην τροφή.
- Προώθηση της καλύτερης ένταξης της διατροφής στις αναπτυξιακές πολιτικές συμπεριλαμβανομένης και της παιδείας και της υγείας, καθώς και ενίσχυση της απόκτησης των σχετικών ικανοτήτων.
- Παροχή ειδικής στήριξης στις χώρες σε μεταβατική και επισφαλή κατάσταση μέσω των αρχών αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης.